

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1626/2022
28.09.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Мирјане Андријашевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Китаровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизијама странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 849/21 од 30.09.2021. године, у седници одржаној 28.09.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 849/21 од 30.09.2021. године, става првог изреке у делу у ком је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2142/19 од 12.11.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 2142/19 од 16.04.2021. године у ставу првом и другом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 849/21 од 30.09.2021. године, става првог изреке у делу у ком је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2142/19 од 12.11.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 2142/19 од 16.04.2021. године у ставу првом и другом изреке.

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 849/21 од 30.09.2021. године, става првог изреке у делу у ком је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2142/19 од 12.11.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 2142/19 од 16.04.2021. године у ставу трећем и четвртном изреке, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 849/21 од 30.09.2021. године у ставу првом изреке у делу у ком је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2142/19 од 12.11.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 2142/19 од 16.04.2021. године у ставу трећем и четвртном изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2142/19 од 12.11.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 2142/19 од 16.04.2021. године у ставу трећем и четвртном изреке и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2142/19 од 12.11.2020. године, исправљене решењем истог суда П1 2142/19 од 16.04.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених нето плата за период од 01.03.2015. године до 28.02.2017. године исплати 1.105.839,89 динара, са законском затезном каматом на појединачно наведене месечне износе од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да на износ из става првог изреке у корист тужиоца обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.03.2015. године до 28.02.2017. године и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијали за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца у преосталом делу којим је тражио да се обавеже тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених нето плата за период од 01.03.2015. године до 28.02.2017. године преко износа досуђеног у ставу другом изреке исплати износ од 730.238,33 динара, са законском затезном каматом на појединачно наведене месечне износе од доспелости сваког износа до исплате, као и да на те износе у корист тужиоца обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.03.2015. године закључно са 28.02.2017. године и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијали за Град Београд, према стопи важећој на дан уплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 209.375,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 849/21 од 30.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе странака и потврђена првостепена пресуда, а ставом другим изреке, одбијени захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, странке су благовремено изјавиле ревизије, и то тужилац у делу у ком је потврђена првостепена пресуда којом је одбијен, као неоснован његов захтев, а тужена против одлуке у делу у коме је потврђена првостепена пресуда којом је усвојен захтев тужиоца, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о истој одлучује сходно члану 404. ЗПП.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), док је ставом два истог члана прописано да о одозвољености и основаности ревизије из става један овог члана, одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености ревизије тужене на основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене, као изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП. Наиме, предмет тражене

правне заштите је исплата разлике плате до двоструког износа на основу обављеног рада и времена проведеног на раду, у Служби за борбу против организованог криминала, а правноснажном пресудом је делимично усвојен захтев тужиоца. О овом праву тужиоца и о висини тражене накнаде, судови су одлучили уз примену материјалног права која је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног касационог суда, у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца, због чега у овом случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права. Тужена уз ревизију није доставила другачије правноснажне или ревизијске судске одлуке које би указивале на другачији закључак.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Чланом 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате у овој правној ствари поднета је 16.11.2016. године, а вредност предмета спора побијаног дела је 1.105,839,89 динара, који износ не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, са којих разлога је Врховни касациони суд утврдио да ревизија тужене није дозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП на основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

По оцени Врховног касационог суда у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, као о изузетно дозвољеној, због потребе уједначавања судске праксе, на основу члана 404. став 1. ЗПП, будући да је Врховни касациони суд у више одлука изразио став да када је тужилац распоређен у Службу за организовани криминал, дотадашња плата са места са кога је премештен у односу на садашњу плату прати промене претходне плате.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем тужене од 12.03.2015. године, тужилац, ..., радник МУП, на радном месту сузбијања ... (ОСЛ), у Одељењу за ..., УКП, трајно је премештен са даном коначности решења на радно место послови ... (ОСЛ), Одељење за послове ..., Јединица за ..., у Служби за борбу против организованог криминала. Из решења тужене од 01.05.2016. године утврђено је да је тужилац ... у Министарству унутрашњих послова, распоређен са 01.05.2016. године, на радно место послови ... (ОСЛ) Одељење за послове ..., Јединица за ..., у Служби за борбу против организованог криминала, у свом звању. У спорном периоду тужена није вршила исплату плате тужиоцу у складу са чланом 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, у вредностима које се утврђене из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке нижестепени судови су утврдили да је основна нето плата тужиоца на претходном радном месту износила 55.566,86 динара и

да двоструко увећање тако утврђене основне нето плате износи 111.133,91 динар, те стим у вези разлику мање исплаћене плате за спорни период.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су делимично усвојили захтев тужиоца, прихватајући налаз и мишљење судског вештака економско-финансијске струке по коме је извршен обрачун двоструког износа зараде у односу на ону која би тужиоцу била исплаћена за сваки месец спорног периода да је остао на ранијем радном месту пре премештаја у Службу за борбу против организованог криминала. Како је тужилац у време преласка на радно место у наведену службу остварио зараду у износу од 55.566,86 динара, да је двоструки износ зараде тужиоцу 111.133,91 динар, те да у том смислу, по закључку нижестепених судова, тужиоцу припада само разлика у исплаћеним износима зарада у спорном периоду до висине од 111.133,91 динар, а у складу са чланом 2. став 1, 3. и 5. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежним за сузбијање организованог криминала.

Ценећи ревизијске наводе тужиоца, Врховни касациони суд је закључио да тужилац основано оспорава правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова у делу у ком је одбијен, као неоснован његов захтев.

Чланом 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005 ... 32/2013), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“, бр.42/02, 32/13), прописано је да се овај закон примењује ради откривања кривичног гоњења и суђења за кривична дела која су прецизно одређена чланом 2. овог закона, а да се ради обављања полицијских послова у вези са кривичним делима из наведеног члана (члана 2. закона), у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове, образује Служба за сузбијање организованог криминала (члан 10. закона). Према члану 18. ставу 1. истог закона, лица која обављају послове и задатке у државним органима, Посебним организационим јединицама из овог закона, имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, Министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду и да плате лица из става 1. овог члана уређује Влада.

Чланом 11. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције („Службени гласник РС“, бр.94/16, 87/18), прописано је да лица која обављају послове и задатке у државним органима из члана 4. овог закона (лица запослена у Тужилаштву за организовани криминал, Министарству унутрашњих послова, Организационој јединици надлежној за сузбијање организованог криминала, Посебном одељењу Вишег суда у Београду за организовани криминал, Посебном одељењу Апелационог суда у Београду за организовани криминал и Посебној притворској јединици Окружног затвора у Београду) имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал,

Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду.

На основу овлашћења из напред цитираних одредаба закона, Влада Републике Србије је Уредбом о платама лица која врше функцију и обављају послове у Тужилаштву за ратне злочине и посебним организационим јединицама државних органа у поступку за ратне злочине („Службени гласник РС“, бр.97/03, 67/05) и Уредбом о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр.14/03, 114/14), уредила плате лица која обављају послове и задатке у Одељењима за сузбијање организованог криминала и ратних злочина у Министарству унутрашњих послова, Већу за ратне злочине, Посебном одељењу Окружног суда у Београду, Посебном одељењу Апелационог суда у Београду и Посебној притворској јединици Окружног затвора у Београду, којим је у члану 2. одредила да се плата лица која раде у наведеним организационим јединицама државних органа обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју су остварили на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана 1. уредбе. Приликом обрачунавања двоструког износа плата, применом члана 3. став 5. и 6. уредбе, не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом, који се обрачунавају у складу са законом, другим прописима и колективним уговором.

Полазећи од наведеног, запослени који су пре ступања на рад у службу били радно ангажовани у МУП-у имају право на двоструки износ плате коју би остварили на пословима у том министарству, што значи да се двоструки износ плате обрачунава са свим увећањима плате коју би то лице остварило на ранијем радном месту, односно свако увећање основне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа основне плате у овим организационим јединицама, уз ограничење из члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела

Сходно томе, закључак нижестепених судова није правилан, јер је као основ за обрачун разлике плате у спорном периоду узета двострука плата коју је тужилац остварио на претходном радном месту, без увећања које би касније остварио. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке може се закључити да су од момента распоређивања тужиоца евидентна повећања плате запослених у МУП-у, пре свега због повећања нето основице. Имајући у виду наведено изостала је оцена датог налаза и мишљења вештака у целини у смислу члана 8. ЗПП у погледу битних чињеница о висини тражене накнаде у смислу наведених одредаба Уредбе и законског ограничења из члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Првостепени суд ће у поновном поступку имајући у виду изложене примедбе поново одлучити о овом делу захтева тужиоца, као и трошковима поступка.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић